



ČESKÁ REPUBLIKA  
ROZSUDEK  
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Moniky Javorové a soudců JUDr. Miroslavy Honusové a JUDr. Petra Hluštíka, Ph.D., ve věci

žalobce: **Zemědělský podnik Razová, státní podnik v likvidaci**  
sídlem Třanovského 622/11, 163 04 Praha 6- Řepy  
zastoupený advokátem JUDr. Tomášem Machem  
sídlem Viktora Huga 377/4, 150 00 Praha 5

proti  
žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**  
sídlem Masarykova 427/31, 602 00 Brno

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 25. 11. 2020 č. j. 44630/20/5100-31462-711896, ve věci daně z nemovitých věcí

takto:

- I. Návrh na přerušení řízení se **zamítá**.
- II. Rozhodnutí Odvolacího finančního ředitelství ze dne 25. 11. 2020 č. j. 44630/20/5100-31462-711896 se **zrušuje** a věc se **vrací** žalovanému k dalšímu řízení.

III. Žalovaný je **povinen** zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení 19 456 Kč do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám advokáta JUDr. Tomáše Macha, sídlem Viktora Huga 377/4, 150 00 Praha 5.

#### Odůvodnění:

1. Podanou žalobou se žalobce domáhal zrušení shora specifikovaného rozhodnutí žalovaného, kterým žalovaný zamítl odvolání žalobce a změnil platební výměr vydaný Finančním úřadem pro Moravskoslezský kraj ze dne 7. 10. 2019 č. j. 3505343/19/3214-00460-804528. Správce daně uvedeným rozhodnutím vyměřil žalobci podle § 13a zákona č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o dani z nemovitých věcí“) daň z nemovitých věcí za zdaňovací období roku 2017. Žalovaný v napadeném rozhodnutí změnil výši vyměřené daně. Jádrem sporu v posuzované věci tvoří otázka, zda žalobce, který je státním podnikem, byl oprávněn uplatit ve vztahu k pozemkům specifikovaným v daňovém přiznání osvobození od daně z nemovitých věcí podle § 4 odst. 1 písm. a) a odst. 3 a § 9 odst. 1 písm. a) zákona o dani z nemovitých věcí.
2. Žalobce v podané žalobě namítal, že žalovaný nesprávně interpretoval ustanovení § 4 odst. 3 zákona o dani z nemovitých věcí, které věcně omezuje osvobození upravené v § 4 odst. 1 písm. a) zákona o dani z nemovitých věcí a § 9 odst. 1 zákona o dani z nemovitých věcí. Žalovaný zaujal názor, že žalobcem užívané pozemky ve vlastnictví státu jsou užívány k podnikání již z toho důvodu, že žalobce je státním podnikem, který se obligatorně zapisuje do obchodního rejstříku, tudíž je podnikatelem ve smyslu § 421 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „OZ“). Podle žalobce je naopak shora uvedené osvobození věcné, nikoliv osobní, a tudíž není rozhodující právní povaha žalobce, nýbrž faktické využívání předmětných nemovitých věcí. Žalobce zdůraznil, že nemovitosti neužívá k podnikání, jelikož je již od 30. 6. 2008 zrušen a stále probíhá jeho likvidace. Činnost žalobce spočívá toliko v úkonech směřujících výlučně k ukončení veškeré činnosti žalobce a k vypořádávání restitučních nároků, nejde o činnost výdělečného charakteru směřující k dosažení zisku. Za účelem prokázání této skutečnosti žalobce navrhl listinné důkazy a také výslechy svědků (Ing. Z. P., současného likvidátora Mgr. R. P., bývalého likvidátora Ing. V. Č.). Žalobce dále namítal, že žalovaný navržené důkazy neprovedl, jen konstatoval, že s ohledem na to, že je žalobce podnikatelem, nejsou pro věc relevantní. Tím zatížil řízení procesní vadou.
3. Žalobce dále uvedl, že není sporu o tom, že nemovité věci jsou ve vlastnictví státu. Základní charakteristika žalobce (státního podniku) jako daňového subjektu spočívá v tom, že nemá svůj vlastní majetek, ale disponuje pouze právem hospodařit s majetkem státu. Proto je pro posuzování případu rozhodné, jaký je skutečný účel užívání dotčených pozemků, tedy zda jsou užívány k podnikání či nikoliv. Žalovaný nesprávně dovodil, že žalobce i nadále podniká, aniž by zkoumal skutečnou povahu žalobcových aktivit.

4. Žalovaný navrhl žalobu zamítnout, neboť žalobce neprokázal, že mu náleží osvobození od daně, tedy že předmětné nemovité věci neslouží k podnikání. Skutečnost, že žalobce vstoupil do likvidace, nemá vliv na jeho podnikatelskou činnost. Dále žalovaný poukázal na rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 30. 11. 2020 č. j. 30 Af 58/2018-31, ze kterého podle žalovaného vyplývá, že osvobození od daně podle § 4 odst. 1 písm. a) zákona o dani z nemovitých věcí nedopadá na státní podniky, ani když jsou v úpadku. Žalovaný se neztotožnil se závěry rozsudku Krajského soudu v Ostravě- pobočka v Olomouci ze dne 18. 12. 2019 č. j. 65 Af 20/2019-35 a ze dne 20. 12. 2019 č. j. 65 Af 22/2019-24 a č. j. 65 Af 21/2019-34, ve kterých soud žalobci v obdobné situaci zcela vyhověl, přičemž Nejvyšší správní soud (dále jen „NSS“) tyto rozsudky zrušil. K námitce žalobce ohledně neprovedení důkazních prostředků žalovaný uvedl, že žádný z předložených důkazů neprokazuje, že se jedná o nemovité věci osvobozené od daně, protože státní podnik je v postavení podnikatele ze zákona. Žalovaný důkazní prostředky vyhodnotil v souladu se zákonem. K neodůvodněným rozdílům při výkladu zákona žalovaný uvedl, že u nemovitých věcí uvedených v bodě 44 a 45 napadeného rozhodnutí bylo možno uznat nárok na osvobození od daně z pozemků podle § 4 odst. 1 písm. l) a o) zákona o dani z nemovitých věcí a u nemovitých věcí bodě 47 a 48 napadeného rozhodnutí nikoliv. Smyslem osvobození podle § 4 odst. 1 písm. l) zákona o dani z nemovitých věcí je zohlednit skutečnost, že tyto pozemky jsou užívány širokou veřejností k veřejně prospěšným účelům. U ostatních pozemků se toto osvobození uplatnit nedalo, když nárok na osvobození je navázán na subjekt, tj. Českou republiku. V dalším odkázal žalovaný na napadené rozhodnutí.
5. Žalovaný v doplnění vyjádření ze dne 23. 3. 2021 poukázal na rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové - pobočky v Pardubicích ze dne 17. 3. 2021 č. j. 52 Af 42/2020-137, který v totožné věci téhož žalobce zamítl žalobu a potvrdil názor žalovaného, a proto považuje nyní projednávanou žalobu za bezpředmětnou.
6. Žalobce v replice k vyjádření žalovaného doručené krajskému soudu dne 30. 3. 2021 zopakoval, že je třeba zkoumat skutečné využití pozemků, což žalovaný neučinil, přičemž jeho úvahy jsou nesrozumitelné a vnitřně rozporné. Žalobce setrval na své dosavadní argumentaci a na podporu svých tvrzení odkázal na komentář k zákonu o dani z nemovitých věcí a na judikaturu správních soudů. Z rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 30. 11. 2020 č. j. 30 Af 58/2018-31 vyplývá povinnost správce daně vést dokazování ohledně tvrzení žalobce, že nemovitosti nejsou užívány k podnikání, a nikoliv spoléhat na formální zápis v obchodním rejstříku. Pokud jde o žalovaným odkazované rozsudky NSS ze dne 21. 1. 2021 a 4. 2. 2021, kterými byly zrušeny rozsudky Krajského soudu v Ostravě- pobočka v Olomouci ze dne 18. 12. 2019 a 20. 12. 2019, v těchto případech soudy nepřistoupily k věcnému posouzení. Na podporu svých tvrzení žalobce odkázal na rozsudky ve svých vlastních obdobných případech, a to rozsudky Krajského soudu v Brně ze dne 24. 2. 2021 č. j. 31 Af 3/2020-72, ze dne 24. 2. 2021 č. j. 31 Af 51/2020-82, ze dne 17. 3. 2021 č. j. 31 Af 51/2020-82 a ze dne 17. 3. 2021 č. j. 31 Af 50/2020-123, jimiž bylo žalobci dáno za pravdu.
7. V doplnění repliky ze dne 24. 8. 2021 žalobce poukázal na aktuální judikaturu potvrzující správnost jeho interpretace stran podmínek osvobození od daně z nemovitých věcí, a to rozsudek NSS ze dne 22. 7. 2021 sp. zn. 6 Afs 109/2021.

8. Dne 13. 8. 2021 bylo Krajskému soudu v Ostravě doručeno sdělení žalovaného o záměru podat podnět k nařízení přezkoumání rozhodnutí podle § 121 a násl. zákona č. 280/2009 Sb., daňového řádu, v platném znění (dále jen „daňový řád“).
9. Dne 31. 8. 2021 byl Krajskému soudu v Ostravě doručen návrh žalovaného na přerušení řízení, neboť podal podnět k nařízení přezkoumání rozhodnutí podle § 121 a násl. daňového řádu.
10. Žalobce reagoval podáním ze dne 3. 9. 2021 tak, že nejsou splněny podmínky pro přerušení řízení, neboť je možno rozhodnout bez zbytečného odkladu.
11. Krajský soud z předloženého správního spisu pro potřeby soudního přezkumu zjistil, že žalobce podal dne 22. 2. 2019 dodatečné přiznání k dani z nemovitých věcí za rok 2017, v němž u všech nemovitých věcí, kromě dvou staveb, uplatnil osvobození od daně dle § 4 odst. 1 písm. a) a § 9 odst. 1 písm. a) zákona o dani z nemovitých věcí. Správci daně vznikly pochybnosti o správnosti, průkaznosti, pravdivosti a úplnosti údajů uvedených žalobcem. Na základě výsledků postupu k odstranění pochybností správce daně stanovil daň z nemovitých věcí za rok 2017 shora specifikovaným platebním výměrem ve výši 75 176 Kč, celkově vyměřil daň ve výši 79 201 Kč a penále na 15 035 Kč. Proti němu brojil žalobce odvoláním, na jehož základě žalovaný změnil prvostupňové rozhodnutí tak, že nově daň vyměřil ve výši 79 198 Kč a celková daň byla doměřena na 83 223 Kč.
12. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, v mezích žalobních bodů dle § 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného (§ 75 odst. 1 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná. Krajský soud ve věci rozhodl bez nařízení jednání v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s.
13. Podle § 4 odst. 1 písm. a) zákona o dani z nemovitých věcí, od daně z pozemků jsou osvobozeny pozemky ve vlastnictví České republiky.
14. Podle § 4 odst. 3 věty první zákona o dani z nemovitých věcí, pozemky uvedené v odstavci 1 písm. a) jsou osvobozeny od daně z pozemků, nejsou-li užívány k podnikání, pronajímány nebo propachtovány; jsou-li tyto pozemky pronajaty nebo propachtovány obci, kraji nebo organizační složce státu anebo příspěvkové organizaci, jsou osvobozeny za předpokladu, že nejsou užívány k podnikání.
15. Podle § 9 odst. 1 písm. a) zákona o dani z nemovitých věcí, od daně ze staveb a jednotek jsou osvobozeny zdanitelné stavby nebo zdanitelné jednotky ve vlastnictví České republiky.
16. Krajský soud úvodem poukazuje na to, že totožnou právní otázkou se v nedávné době zabýval NSS, který v rozsudku ze dne 22. 7. 2021 č. j. 6 Afs 109/2021-44, na nějž zcela správně odkázal již žalobce, dospěl k závěru, že osvobození od daně upravené v § 4 odst. 1 písm. a) zákona o dani z nemovitých věcí je věcného charakteru a nevztahuje se na pozemky pronajaté, propachtované či užívané k podnikání a na pozemky, ke kterým je zřízeno právo stavby (s odkazem na § 4 odst. 3 věta první zákona o dani z nemovitých věcí). Žalobce jakožto státní podnik je sice podnikatelem již na základě toho, že je zapsán v obchodním rejstříku, nicméně zákon o dani z nemovitých věcí nestanoví,

že se osvobození od daně nevztahuje na pozemky ve vlastnictví České republiky, s nimiž hospodaří podnikatel. Z osvobození vylučuje pozemky, které jsou užívány k podnikání bez ohledu na to, který subjekt je takto užívá. Právo hospodaření k pozemkům ve prospěch státního podniku, který podle zákona provozuje podnikatelskou činnost (§ 2 odst. 1 zákona č. 77/1997 Sb., o státním podniku, ve znění pozdějších předpisů) je sice silnou indicií vedoucí k závěru, že jsou tyto pozemky užívány k podnikání, to však neznamená, že je vyloučen závěr opačný. Osvobození od daně podle § 4 odst. 1 písm. a) zákona o dani z nemovitých věcí je osvobozením věcným, rozhodující proto bude skutečný způsob využití pozemku. Pokud žalobce v daňovém řízení namítal, že dotčené pozemky k podnikání užívány nejsou a navrhl k prokázání svých tvrzení důkazy, byl žalovaný povinen se s touto argumentací a navrženými důkazy řádně vypořádat a nemohl je odmítnout jen na základě právní povahy žalobce (tedy skutečnosti, že žalobce je z formálního hlediska podnikatelem). Jestliže tak žalovaný v důsledku svého právního názoru neučinil, zatížil řízení vadou.

17. Krajský soud se s přdestřeným názorem NSS zcela ztotožňuje a má za to, že jej lze aplikovat i na nyní projednávanou věc, když neshledal žádné odchylné právní nebo skutkové okolnosti. Žalovaným zmiňované rozsudky Krajského soudu v Ostravě – pobočka v Olomouci nelze přílehavě vztáhnout na nyní souzenou věc, neboť byly zrušeny rozsudky NSS a další rozsudky krajského soudu v těchto věcech vycházely shodně ze závěrů rozsudku NSS sp. zn. 6 Afs 109/2021. Také závěry rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích lze mít za překonané zmíněným rozsudkem NSS.
18. Z napadeného rozhodnutí vyplývá, že žalovaný se zabýval pouze některými důkazy navrženými žalobcem (bod 34 napadeného rozhodnutí). Zbylé důkazní prostředky (zprávy auditora, účetní doklady) včetně návrhů na výslechy svědků žalovaný odmítl s tím, že skutečné využívání nemovitých věcí žalobcem je irelevantní s ohledem na to, že žalobce je podnikatelem (bod 37 napadeného rozhodnutí). Vzhledem k právnímu názoru vyslovenému ve shora označeném rozsudku NSS však tento procesní postup nemůže obstát a představuje vadu řízení, která mohla mít vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí.
19. Krajský soud s ohledem na zásadu procesní ekonomie a stav řízení, kdy došlo ke sjednocení právního výkladu výše uvedených zákonných ustanovení, neshledal důvodným návrh žalovaného na přerušování řízení.
20. Na základě výše uvedeného krajský soud zrušil rozhodnutí žalovaného podle § 76 odst. 1 písm. c) s. ř. s. a vrátil mu věc k dalšímu řízení, v němž je žalovaný vázán právním názorem vysloveným krajským soudem (§ 78 odst. 4 a 5 s. ř. s.). Žalovaný v dalším řízení provede dokazování, které bude zaměřeno na faktické využití nemovitých věcí, s nimiž je žalobce oprávněn hospodařit, a ve vztahu k nimž nárokoval osvobození od daně podle § 4 odst. 1 písm. a) zákona o dani z nemovitých věcí.
21. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s. ř. s tak, že žalovaný byl s ohledem na úspěch žalobce ve věci zavázán k náhradě žalobcem účelně vynaložených nákladů. Ty spočívají v zaplaceném soudním poplatku ve výši 3 000 Kč a dále v nákladech spojených s právním zastoupením, a to za 4 úkony právní služby zástupce žalobce v podobě přípravy a převzetí zastoupení, podání žaloby, repliky žalobce ze dne 30. 3. 2021 a doplnění repliky ze dne 24. 8. 2021. Odměnu advokáta za vyjádření žalobce ze dne 3. 9.

2021 a ze dne 21. 12. 2021 již krajský soud nepovažuje za účelně vynaložený náklad řízení, neboť jeho obsahem nebyly nové argumenty reagující na vyjádření žalovaného, ale toliko vyjádření procesního stanoviska k návrhu na přerušování řízení. Odměna za jeden úkon právní služby činí podle § 7 bod 5 ve spojení s § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu 3 100 Kč, celkem tedy 12 400 Kč. K tomu žalobci náleží za každý úkon právní služby paušální náhrada hotových výdajů advokáta ve výši 300 Kč podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu a náhrada za DPH ve výši 21% (2 856 Kč) počítaná z částky 13 600 Kč (§ 57 odst. 2 s. ř. s.). Celkové náklady žalobce tak činí 19 456 Kč.

22. Soud uložil žalovanému zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení dle § 64 s. ř. s. ve spojení s § 149 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, v platném znění (dále jen „o. s. ř.“) k rukám advokáta, který žalobce v řízení zastupoval. Vzhledem k odlišné úpravě s. ř. s. a o. s. ř. a týkající se nabytí právní moci rozhodnutí stanovil soud žalovanému k plnění lhůtu 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku (§ 54 odst. 5 s. ř. s., § 159 a § 168 o. s. ř.).

### Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení k Nejvyššímu správnímu soudu.

Nesplní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá vykonatelné soudní rozhodnutí, může oprávněný podat návrh na soudní výkon rozhodnutí.

Ostrava 27. ledna 2022

JUDr. Monika Javorová  
předsedkyně senátu